نگاه

همصدایی با رقیب؟

رضا نصری
عضو موسسه عالی مطالعات بین‌المللی ژنو

● روزنامه «وطن امروز» در صفحه اول شماره ۱۳۹۳/۹/۲۹ خود - به بهانه نقد صحبت‌های اخیر آقایان شیرزاد و زیباکلام در دانشگاه تهران - باز هم ادعایی را در مورد توافقنامه «ژنو» مطرح کرده است که تکرار آن چیزی جز صحه‌گذاشتن بر مواضع تندروهای سنای آمریکا نیست.

این روزنامه یک‌بار دیگر مدعی شده است که «حفره بزرگی» در توافق «ژنو» وجود دارد که «این امکان را به آمریکایی‌ها داده است که بدون نقض توافق، تحریم‌ها علیه ایران را افزایش دهند!» پیش از این، برخی سایت‌ها، روزنامه‌ها و افراد همسو با جریان منتقد دولت نیز همین ادعای نادرست را از تریبون‌های خود مطرح کرده بودند.

انگیزه آنها از تکرار این حرف هرچه باشد، واقعیت این است که «حفره بزرگی» در توافق «ژنو» وجود ندارد. آنچه در این توافقنامه وجود دارد - که در تمام متون حقوقی (ازجمله قانون اساسی)، معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی دیگر نیز وجود دارد - اختلاف بر سر تفسیر برخی بندها و عبارت‌هاست.

به‌واقع، این ماهیتِ متون حقوقی است. اصولا اگر همه طرفین یک توافق همیشه از متن همان برداشت و استنباط را داشتند و تمام واژه‌ها و بندهای قراردادها را یک‌جور تفسیر می‌کردند، دیگر نیازی به قاضی و داور نبود!

اما توافقنامه «ژنو» در مورد تحریم‌ها چه می‌گوید و اختلاف تفسیر بر سر چیست؟

در متن انگلیسی توافقنامه «ژنو»، در رابطه با تعهدات «اتحادیه اروپا» و «شورای امنیت»، جمله No new nuclear-related sanctions به‌کار رفته و در رابطه با آمریکا جمله Refraining from imposing new nuclear related sanctions استفاده شده است.

تفسیر رسمی دولت ایران این است که عبارت No new sanctions یعنی اینکه طرف مقابل موظف است از یک‌سو از تصویب قوانین جدید و صدور قطعنامه جدید خودداری کند و از سوی دیگر، هیچ فرد یا شرکتی را به فهرست تحریمی‌های قدیم اضافه نکند. به عبارت دیگر، مطابق برداشت ایران، No new sanctions یک عبارت وسیع است که شامل هردو حالت می‌شود.

اما تفسیر آمریکایی‌ها از این عبارت چیز دیگری است! آنها می‌گویند ما فقط موظف هستیم از «تصویب قوانین و قطعنامه‌های جدید» خودداری کنیم، اما تحریم‌های گذشته کماکان پابرجاست و ما همچنان مجازیم - اگر تخلفی دیدیم- به فهرست تحریمی‌ها اسامی جدیدی اضافه کنیم.

از زمان اجرای توافقنامه «ژنو»، در دو یا سه مورد این اختلاف تفسیر منجر به نزاع لفظی میان ایران و آمریکا شده که تاثیری بر ادامه اعتبار توافقنامه نیز نداشته است.

حال سوال این است که چرا برخی رسانه‌های منتقد دولت- در هر فرصتی که پیدا می‌کنند - به‌جای پشتیبانی از تفسیر و موضع حقوقی کشور خود، بر تفسیر جناح تندرو آمریکا از متن توافقنامه صحه می‌گذارند و از این طریق با تندروهای واشنگتن «همصدایی» می‌کنند؟ چرا در این «نبرد تفسیرها»، با طرح ادعاهای غیرمسوولانه در صفحات اول روزنامه‌های خود، عملا بر کفه ترازوی طرف مقابل می‌افزایند و کار مدافعان ایران را در دفاع حقوقی از منافع ملی خود دشوارتر از آنچه هست می‌کنند؟

دلسوزان کشور با هزار زحمت - در میان انبوه گزارش‌های دروغین و تبلیغات پرهزینه و تحریف‌های حساب‌شده و پرسروصدای شبکه‌های تلویزیونی علیه ایران - مقاله‌ای در رسانه‌ای در آمریکا منتشر می‌کنند که بگویند «حق ندارید با ارایه تفاسیر ناعادلانه زیر تعهدات خود بزنید.»بعد دوستان در صفحه اول یکی از روزنامه‌های سراسری کشور خودمان سرمقاله می‌نویسند که «توافقنامه «ژنو» این امکان را به آمریکایی‌ها داده است بدون نقض توافق، تحریم‌ها علیه ایران را افزایش دهد!»

جالب اینجاست که اگر توافق جامع میان ایران و گروه ۵+۱ صورت بگیرد، قطعا از این نوع دعاوی تفسیری در سال‌های آینده زیاد خواهیم داشت. به‌ویژه اینکه کنگره امروز دست جمهوریخواهان است و از این پس آنها تمام توان فنی و تخصصی خود را به‌کار خواهند بست تا با ارایه تفاسیر سوگیرانه و غلط از متن توافقنامه، اقدامات خصمانه خود علیه منافع ایران را توجیه کرده و «قانونی» جلوه دهند.

خوب است «جبهه پایداری»، جمعیت دلواپسان و جریان منتقد دولت از همین الان مشخص کنند که در نزاع‌های ناگزیر پیش‌رو، چگونه می‌خواهند برخورد کنند؟ آیا در این دوران پرمخاطره و حساس قرار است منافع ملی را همچنان خرج دعواهای سیاسی داخلی کنند و با رقیب همصدایی کنند تا مثلا ضربه‌ای به ظریف زده باشند، یا اینکه در هر صورت پشتیبان موضع حقوقی رسمی کشورشان خواهند بود؟

لاریجانی در «دمشق»:

توطئه‌گران کاهش قیمت نفت را فراموش نمی‌کنیم

حمایت ایران از سوریه به معنای نبود مشکل در این کشور نیست

عکس: AFP

این روزها رفت و آمد بین «تهران»، «بغداد» و «دمشق» در اوج است؛ برای این رفت و آمدها، دلیلی هم جز رایزنی برای حل بحران سوریه و تلاش برای از بین بردن معضلی به نام «داعش» نمی‌توان متصور شد. دو هفته پیش وزرای خارجه سوریه و عراق به تهران آمدند، یک هفته پس از آن، نخست‌وزیر سوریه و رییس مجلس عراق عازم تهران شدند و حالا از دیروز هم علی لاریجانی، رییس مجلس ایران در قالب سفر منطقه‌ای خود، راهی «دمشق» پایتخت سوریه شد. او پس از «دمشق» رهسپار «بیروت» و «بغداد» پایتخت‌های لبنان و عراق می‌شود تا به گفته خودش در مورد مسایل منطقه‌ای، امنیتی و پارلمانی با مقامات این کشورها گفت‌وگو کند. البته در برنامه‌های رییس مجلس، دیدار با گروه‌های فلسطینی مستقر در سوریه نیز تدارک دیده شده است.

قدردانی «اسد» از مواضع ایران

لاریجانی پس از ورود به سوریه، پیش از دیدار با مقامات این کشور به منطقه «زینبیه» رفت تا حرم حضرت زینب(س) و پس از آن حرم حضرت رقیه(س) را زیارت کرده باشد. پس از آن، دیدارهای رییس مجلس با مقامات سوری آغاز شد که مهم‌ترین آنها دیدار با «بشار اسد» رییس‌جمهور سوریه بود. «بشار اسد» که از آغاز بحران سوریه از این کشور خارج نشده، در این دیدار، با بیان اینکه ایران و سوریه در مراحل مختلف در کنار هم بوده و مقابل مشکلات ایستادگی کرده‌اند و سوریه پایمردی خود در مقابل تروریست‌ها را مدیون کمک‌های ایران می‌داند، تاکید کرد: ایران و سوریه توانسته‌اند برنامه‌های دشمنان و تروریست‌ها را با شکست مواجه کنند. او ادامه داد: «ملت سوریه مصمم است تا طرح آشتی ملی را ادامه دهد.» لاریجانی نیز بر حمایت ایران از گفت‌وگوی ملی میان سوری‌ها که باعث حفظ حق حاکمیت و وحدت این کشور به دور از مداخلات خارجی خواهد شد، تاکید کرد.لاریجانی همچنین در ادامه گفت: « ملت ایران در پشتیبانی از سوریه و تقویت پایداری آن در مبارزه با تروریسم کوتاهی نخواهد کرد.» در پایان این دیدار، «بشار اسد» ضمن قدردانی از مواضع ایران، خواستار ابلاغ سلام گرم خود به مقام معظم رهبری و رییس‌جمهوری ایران شد.

نقش «دمشق» در جنگ‌های ۲۲ و ۳۳روزه را فراموش نمی‌کنیم

دیدار با «محمد جهاد اللحام»، همتای سوری از دیگر برنامه‌های رییس مجلس ایران بود که آنها ضمن دیدار و گفت‌وگو با یکدیگر، نشست خبری مشترکی نیز برگزار کردند. رییس مجلس ایران در این نشست خبری با بیان اینکه «ما فداکاری‌های ملت سوریه را در جنگ علیه اسراییل و همچنین جنگ‌های دهه اخیر و همچنین ۲۲ و ۳۳روزه فراموش نمی‌کنیم»، گفت: «بسیاری از کشورهایی که امروز فقط سخنرانی می‌کنند و ادعای مبارزه با رژیم صهیونیستی را دارند در جنگ ۲۲و ۳۳روزه یا سکوت کرده یا به این رژیم کمک کردند.» رییس مجلس ادامه داد: «فکر می‌کنم سوریه در شرایط کنونی تاوان ایستادگی برابر رژیم صهیونیستی را می‌دهد و به همین دلیل معتقدیم که باید در کنار دولت و ملت سوریه ایستاد و از آنها حمایت کرد.» لاریجانی با تاکید بر اینکه «این حمایت به معنای عدم وجود مشکل در این کشور (سوریه) نیست»، افزود: «ممکن است اشکالاتی وجود داشته باشد که قطعا باید حل شود اما اشکالات در مسایل مربوط به دموکراسی با توپ و تانک حل شدنی نیست.» به گزارش «تسنیم»، او افزود: «از هیچ کوششی برای حمایت از دوستان سوری فروگذار نکرده‌ایم و ارتباطات مستحکمی با دوستان روسی در این چارچوب داریم» او همچنین با اشاره به راه‌حل روسیه برای بحران سوریه گفت: «در این مذاکرات تلاش‌های روسیه در این زمینه نیز بحث و بررسی شد.» هفته گذشته؛ حسین امیرعبداللهیان، معاون عربی و آفریقایی وزارت خارجه ایران که برای رایزنی در مورد طرح روسیه برای حل بحران سوریه به «مسکو» سفر کرده بود، ضمن حمایت از تلاش‌های روسیه برای برگزاری گفت‌وگوهای سوری-سوریه گفته بود: «گفت‌وگو میان دولت و نمایندگان واقعی مخالفان دولت سوریه می‌تواند آثار مثبتی به‌دنبال داشته باشد.» گفته می‌شود طرح روسیه شامل تشکیل دولتی در آوریل آتی به ریاست «معاذ الخطیب»، رییس پیشین معارضان سوری است و اصلاحات در قانون اساسی این کشور است.

توطئه‌گران کاهش قیمت نفت را فراموش نمی‌کنیم

رییس مجلس با اشاره به موضوع کاهش قیمت نفت، گفت: «نگاه ما در این زمینه با رهبران سوریه نزدیک است اما این هم یکی از اشتباهات است که تصور می‌کنند با موضوع نفت می‌توانند مسایل مهم و استراتژیک منطقه را تغییر دهند.» لاریجانی با اشاره به اینکه «ما ایرانی‌ها شرایط بسیار سخت‌تر از شرایط فعلی را نیز تحمل کرده‌ایم»، گفت: «در زمان جنگ تحمیلی تمام کشورهای بلوک غرب و شرق و منطقه عربی بر علیه ما بودند و ما در آن زمان نفت را به قیمت هر بشکه‌ای هفت و هشت‌دلار می‌فروختیم اما هم جنگ و هم کشورمان را اداره کردیم.» او ادامه داد: «ما روش‌ها و سناریوهای مختلفی را برای اداره کشور در شرایط مختلف داریم اما این بار فراموش نمی‌کنیم که چه کشورهایی در زمینه کاهش قیمت نفت توطئه کردند.» لاریجانی در پاسخ به سوالی در مورد ستاد عملیات یکپارچه در سوریه، لبنان و عراق برای مقابله با تروریسم، گفت: «من لزومی نمی‌بینم که جلوی پرواز افکار شما را بگیرم. آنچه که مهم است اینکه ما در حمایت از ملت و دولت سوریه پنهان‌کاری نداریم.»

نمجید رییس مجلس سوریه از خردمندی «اسد»

«محمد جهاد اللحام» رییس مجلس سوریه نیز در این نشست خبری گفت: «سوریه در معرض تروریسمی قرار دارد که چهار سال پیش به این کشور تحمیل شده است.» او با بیان اینکه هدف اصلی این جنگ بدون شک خدمت به رژیم اسراییل است، افزود: «ما تعجب نمی‌کنیم وقتی که همکاری اسراییل با تروریست‌ها را مشاهده می‌کنیم و تعامل میان آنها را شاهد هستیم.» «اللحام» افزود: «اگر تجاوز نظامی از سوی اسراییل علیه سوریه صورت گیرد سوریه پاسخ مناسب را در دفاع از حاکمیت، وحدت و امنیت و یکپارچگی خود به این رژیم خواهد داد و در نهایت به پیروزی خواهد رسید و بدون شک این پیروزی تحقق پیدا خواهد کرد، چرا که سوریه بر حق است و در رأس آن رهبری‌های خردمندانه بشاراسد همانند چراغ فروزانی وجود دارد.»

قلدربازی کردند، از سوریه حمایت کردیم

علی لاریجانی در بدو ورود به سوریه در جمع خبرنگاران در دمشق گفت: «قطعا مبارزه با گروه‌های تروریستی تنها با فعالیت و مقاومت ملت‌ها محقق می‌شود از این‌رو امیدوارم در مذاکرات چند روز آینده بحث‌های جدی برای ایجاد یک شرایط پایدار امنیتی مطرح شود.» او ادامه داد: «سوریه از گذشته کشور دوست ایران بوده و در شرایط سخت جنگ در کنار جمهوری اسلامی بود.» لاریجانی تصریح کرد: «حمایت ایران از سوریه به این دلیل بود که یکسری از کشورها در منطقه قلدربازی درنیاورند، از این رو در این مدت آنها فهمیدند نمی‌توانند کاری را صورت دهند. همچنین بعد از حوادث «داعش» در عراق کشورهای حامی تروریست‌ها متوجه شدند که مصیبتی بزرگتر از این حوادث برای خودشان در حال رخ دادن است.» رییس مجلس در پاسخ به سوالی درباره راه‌حل‌های سیاسی مطروح شده از سوی ایران و روسیه برای حل بحران در منطقه گفت: «قطعا مهم‌ترین مساله این است که ملت سوریه خود باید تصمیم بگیرد. همچنین ایران از همه راه‌حل‌های سیاسی که از کشتارهای تروریستی جلوگیری کند، استقبال می‌کند.» رییس مجلس را در این سفر، علاءالدین بروجردی، رییس کمیسیون امنیت ملی مجلس، «حسین امیرعبداللهیان» معاون عربی آفریقایی وزارت خارجه، «حسن قشقاوی» معاون کنسولی، وزارت خارجه، «حسین شیخ‌الاسلام» مشاور بین‌الملل رییس مجلس، همراهی می‌کنند.

«کاردار غیرمقیم» لندن به تهران سفر کرد

گام‌های آرام برای بازگشایی سفارت‌های ایران و انگلیس

سه‌سال پس از بسته‌شدن سفارت‌های ایران و انگلیس در لندن و تهران، همچنان بحث بر سر زمان بازگشایی سفارت‌ها در جریان است. هرچند؛ کاردارهای غیرمقیم، بین تهران و لندن در رفت‌وآمد هستند، اما این رفت و آمدها بیشتر برای رایزنی در مورد زمان بازگشایی سفارت‌هاست. آخرین مورد آن، سفر «آجی شارما» کاردار غیرمقیم انگلیس در تهران است که خبر آن شنبه‌شب در شبکه اجتماعی «توییتر» منتشر شد. او ابراز امیدواری کرد که به زودی پیشرفت‌های خوبی در روابط دیپلماتیک ایران و انگلیس انجام بگیرد. «شارما» همچنین از دیدارهای سازنده با مسوولان ایرانی خبر داد که در جریان این سفر صورت گرفت. کاردار غیرمقیم لندن در تهران، سفرش را «لذت‌بخش» توصیف کرد. در همین حال عباسعلی منصوری‌آرانی نماینده تهران در مجلس، رییس «گروه دوستی پارلمانی ایران و انگلیس» با بیان اینکه «این هیات تا قبل از پایان سال‌جاری به لندن سفر خواهد کرد»، تاکید کرد: «یکی از محورهای این سفر، تلاش برای بازگشایی سفارت انگلیس در ایران است.» او به «ایسنا» گفت با توجه به دعوت‌های انجام شده از سوی گروه دوستی پارلمانی انگلیس به صورت کتبی و همچنین دعوت شفاهی «ریچارد بیکن»، نایب‌رییس «گروه دوستی پارلمانی انگلیس و ایران» که برای حضور در کنفرانس «جهان عاری از خشونت» به ایران آمده بود احتمالا هیات پارلمانی ایران تا قبل از پایان این دوره مجلس انگلیس به لندن سفر خواهد کرد. «منصوری‌آرانی» با بیان اینکه چندصدهزار ایرانی در انگلیس زندگی می‌کنند، گفت: «قطعا در این سفر به بررسی وضعیت مشکلات آنها خواهیم پرداخت. همچنین در تلاشیم از مرکز اسلامی در لندن و منچستر بازدید کنیم و نسبت به افزایش سطح صادرات کالاهای ایران و بهبود وضعیت سرمایه‌گذاری در انگلیس در این سفر اقداماتی را انجام دهیم.» پس از بسته شدن سفارت‌ها و رسیدن روابط به مرحله پیش از قطع کامل، که حاصل تجمعات اعتراضی هشتم‌آذر ۱۳۹۰ مقابل سفارت انگلیس در تهران بود، روابط تهران و لندن حالت تنش به خود گرفت. بعد از این واقعه بود که سفارت سوئد در تهران و سفارت عمان در لندن مسوولیت حفاظت از منافع دو کشور را در خاک‌های یکدیگر بر عهده گرفتند. از آن زمان به بعد، ایرانیانی که خواستار اخذ ویزای انگلیس هستند، باید به کشورهای همسایه از جمله «ترکیه» یا «امارات‌متحده‌عربی» مراجعه کنند، این میراث دولت احمدی‌نژاد مشکلات بسیاری را برای ایرانیان رقم زده است؛ مشکلاتی که رییس گروه دوستی پارلمانی ایران و انگلیس در مورد آن می‌گوید: «بسیاری از ایرانی‌ها برای داشتن روادید جهت سفر به انگلیس مجبورند قریب به ۲۰روز در ترکیه یا دوبی بمانند که این سفر باعث خروج مقدار زیادی ارز از کشور می‌شود و از طرف دیگر کرامت هموطنان ما نیز رعایت نمی‌شود. قطعا در تلاشیم این مشکل نیز به نحوی رفع شود که یکی از محورهای گفت‌وگوهایمان در این سفر خواهد بود.» پس از روی‌کارآمدن دولت یازدهم، وزارت خارجه تلاش‌هایش را برای کم‌کردن خصومت و عادی‌سازی روابط آغاز کرد. شهریور ۱۳۹۲ پس از دیدار وزرای خارجه ایران و انگلیس در حاشیه نشست سازمان‌ملل، تصمیم بر آن شد تا دوطرف نسبت به معرفی کاردارهای غیرمقیم اقدام کنند. پس از آن، در اسفندماه همان سال تهران و لندن رسما به وضعیت حفاظت منافع، پایان داده و اعلام کردند از این پس به‌صورت مستقیم و از طریق کارداران غیرمقیم روابط دوجانبه را دنبال می‌کنند.

با وجود اینکه کارداران غیرمقیم، به دو پایتخت رفت‌وآمد دارند، اما ایرانیان برای اخذ ویزا باید پس از دریافت نوبت با «اینترنت»، از سفارتخانه انگلیس در ترکیه یا امارات، در تاریخ مقرر به این سفارت مراجعه کنند. آنها پس از انگشت‌نگاری و طی‌کردن مراتب اداری، باید پاسپورت خود را تحویل سفارت دهند. متقاضیان باید برای معلوم‌شدن نتیجه درخواست خود، ۲۰روز تا یک ماه را در شهر محل سفارت سپری کنند یا با ارایه رسید پاسپورت به سفارت ایران در آن شهر، برگه ورود برای آمدن به ایران را دریافت کنند. در این صورت باید برای تحویل پاسپورت خود، دو راه دارند؛ یا دوباره به شهر محل سفارت انگلیس بازگردند یا با تحویل رسید سفارت انگلیس به برخی آژانس‌های مسافرتی یا عواملشان در آن شهر ضمن پذیرفتن ریسک آن، گذرنامه خود را تحویل بگیرند؛ دو راهی که برای شهروندان ایرانی هزینه‌هایی گزاف را در پی دارد. حالا مقامات ایرانی برای ازبین‌بردن این معضل به‌جامانده از دولت دهم، می‌گویند که هرگونه بازگشایی سفارت انگلیس در تهران، باید مشمول ارایه «خدمات کنسولی» هم بشود. این در حالی است که ارایه «خدمات کنسولی» توسط برخی مقامات انگلیسی مورد تردید قرار گرفته است.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰
sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **خدمات نامطلوب:** برخی اتوبوس‌های بلوار ابوذر-سعدی‌جنوبی با تاخیر به ایستگاه‌های بین‌راه می‌رسند و این موضوع موجب گلایه مسافران این خط شده است. لطفا مسوولان شرکت واحد رسیدگی کنند.
ناهید کاشفی

● **تذکر به خودروهای آبپاش:** رانندگان خودروهای آبپاش هنگام آبپاشی حاشیه بزرگراه‌ها، به مسافرانی که در ایستگاه‌های اتوبوس شرکت واحد حضور دارند، توجه داشته باشند و سرعتشان را کمتر کنند. به دلیل اینکه بی‌توجهی به این موضوع باعث خیس‌شدن مسافران می‌شود.
علی اعرابی

● **ساماندهی کارتن‌خواب‌ها:** از شهرداری تهران تقاضا داریم کارتن‌خواب‌ها و بی‌خانمان‌ها را جمع‌آوری و ساماندهی کند. امیدواریم این موضوع مورد توجه و رسیدگی قرار گیرد.
شمیم اشراقی

● امیدوارم معضل بنزین‌های نامرغوب و به‌اصطلاح سرطان‌زا که هنوز ادامه دارد همچنان از سوی «شرق» پیگیری شود.

● علت اصلی تداوم آلودگی‌هوا باوجود توقف بنزین تولید پتروشیمی‌ها، بیشتر به کیفیت تولید و پخش فرآورده‌ها و آلایندگی‌های موجود در آن مربوط می‌شود، زیرا ۷۰درصد آلودگی هوا در آلوده‌بودن سوخت‌ها اعلام شده است.

● راننده نفتکش هستم، همراه با عده دیگری از همکارانم به‌جای نفت و گازوییل از بندر، روغن «پالم» به شهری صنعتی در نزدیکی تهران می‌آوریم و در یک کارخانه چیپس و پفک خالی می‌کنیم. لطفا بنویسید اگر مسوولان بهداشت برخورد نمی‌کنند، حداقل مردم به کودکان معصوم نمک و روغن صنعتی «پالم» نخورانند.

● لطفا گزارشی در ارتباط با راه نیفتادن تونل امیرکبیر ورودی امام‌علی(ع) تهیه کنید و ببینید چه مشکلی پیش آمده که پیمانکاران این کار را رها کرده‌اند؟

● فونت جدیدتان امکان خواندن مطالب را برای ما بهتر کرده. از اینکه به خواسته مخاطبانتان اهمیت می‌دهید ممنونم.